

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03
<https://lett.ubbcluj.ro/>

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbă română și lingvistică generală
1.4 Domeniul de studii	Limbă
1.5 Ciclul de studii	Nivel masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Limbă română în context romanic / Master în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LME1230 Tendințe actuale în morfologia limbii române						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS						
2.3 Titularul activităților de curs practic	Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS / DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestrul al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/cursuri practice/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					14
Examinări					2
Alte activități: consultații					14

3.7 Total ore studiu individual	140
3.8 Total ore pe semestru	196
3.9 Numărul de credite	8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Cunoștințe elementare teoretice și practice în domeniul morfologiei limbii române.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sala de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărți.
5.2 De desfășurare a cursurilor practice	<ul style="list-style-type: none"> Sala de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărți. Prezența la cursurile practice este obligatorie în proporție de 75 %.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba modernă. Dezvoltarea capacității de însușire a cunoștințelor teoretice și practice în domeniul morfologiei limbii române: cele legate de recunoașterea părților de vorbire, categoriilor gramaticale etc. Formarea deprinderilor și priceperilor la studenți în ceea ce privește: analiza morfologică (morfematică) din cadrul limbii române contemporane; aplicarea activă a cunoștințelor teoretice la cursurile practice.
-------------------------	---

Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbii (al morfologiei) în deplină concordanță cu etica profesională. • CT2 Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. • CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională. • Identificarea și aplicarea noțiunilor (și a cunoștințelor) de morfologie atât la nivel teoretic, cât și la cel practic în diferite alte domenii (complementare) ale lingvisticii, precum: sintaxă, istoria limbii, dialectologia etc. • Utilizarea noțiunilor de morfologie în cadrul echipelor transdisciplinare în diverse alte domenii de cercetare și pe diferite paliere și compartimente științifice.
-------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea celor mai importante cunoștințe teoretice și practice în domeniul morfologiei limbii române. • Conștientizarea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline ale lingvisticii. • Însușirea și consolidarea terminologiei gramaticale specifice morfologiei.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • dezvoltarea și adâncirea unor concepte și cunoștințe de morfologie a limbii române contemporane dobândite la cursurile nivel licență; • relevarea și introducerea în competența gramaticală a cursanților a conceptului de „problemă controversată” și, în acești termeni, deschiderea unor perspective de interpretare a unor fenomene gramaticale; • trecerea, prin inventarul de fapte cercetate, spre școlile doctorale, oferind un set substanțial de posibile teme pentru teze de doctorat în gramatica limbii române; • oferirea unor modele concrete de cercetare științifică în domeniul teoriei și analizei gramaticale, punctând o anumită metodologie și succesiune a etapelor într-o cercetare

	<p>științifică în acest perimetru;</p> <ul style="list-style-type: none"> • inventarierea unui set de puncte tari (teze, antiteze, ipoteze, argumente) din perimetrul școlii clujene de gramatică, solicitând continuarea prin noi cercetări a acestei direcții din lingvistica românească; • cultivarea, prin analiza/interpretarea unor texte de referință din bibliografie, a spiritului critic, iscoditor și creator, conducând la o anumită poziționare față de rezultatele cercetărilor înscrise în spațiul problemelor controversate și, se înțelege, față de opțiunile/soluțiile oferite în noul tratat academic de gramatică (<i>Gramatica limbii române</i>, I. Cuvântul, II. Enunțul, București, Ed. Academiei Române, 2005/2008 – GALR, <i>Gramatica de bază a limbii române</i>, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010); • sublinierea dinamicii cercetărilor de gramatică în acord cu însăși dinamica limbii române contemporane;
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Conceptul de <i>tendințe actuale</i> în morfologia limbii române. Inventar aproximativ al acestora și cauzele „mari” (obiective și subiective) ce le generează – concepțiile teoretice diferite ale principalelor școli actuale de gramatică (București, Iași, Cluj)	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
2. <i>Pronumele semiindependente</i> . I. <i>Posesivele</i> – concept, distribuție și interpretarea tradițională. <i>Al</i> + „posesiv” fără substantiv – obiect posesiv în structură – trăsăturile pronominale ale lui <i>al</i> . Gruparea „ <i>al</i> + posesiv” – sintagmă posesivă (trăsături). Pronumele posesiv vs. adjectiv pronominal posesiv. Ipoteza posesivelor ca genitive ale pronumelor personale. Poziția din GALR (2005), I și II.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
3. <i>Pronumele semiindependente</i> . I. <i>Posesivele</i> – concept, distribuție și interpretarea tradițională. <i>Al</i> + „posesiv” fără substantiv – obiect posesiv în structură – trăsăturile	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	

pronominale ale lui <i>al</i> . Gruparea „ <i>al</i> + posesiv” – sintagmă posesivă (trăsături). Pronumele posesiv vs. adjectiv pronominal posesiv. Ipoteza posesivelor ca genitive ale pronomelor personale. Poziția din <i>GALR</i> (2005), I și II.		
4. <i>Pronumele semiindependente</i> . II. <i>Posesivele</i> – <i>al</i> în coordonare. Relația la nivel de obiecte posedate. Structuri cu <i>al</i> în nominativ (acuzativ). Structuri cu <i>al</i> în genitiv (dativ). Ipoteza deplasării coordonării la nivel de posesori. Conceptul de procaz. <i>Al</i> și prepozițiile cu genitivul. Calitatea de substitut a lui <i>al</i> – pronume sau proprepoziție? Ipoteza substantivelor semiindependente – avantaje și dezavantaje pentru analiza gramaticală.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
5. <i>Pronumele semiindependente</i> . II. <i>Posesivele</i> – <i>al</i> în coordonare. Relația la nivel de obiecte posedate. Structuri cu <i>al</i> în nominativ (acuzativ). Structuri cu <i>al</i> în genitiv (dativ). Ipoteza deplasării coordonării la nivel de posesori. Conceptul de procaz. <i>Al</i> și prepozițiile cu genitivul. Calitatea de substitut a lui <i>al</i> – pronume sau proprepoziție? Ipoteza substantivelor semiindependente – avantaje și dezavantaje pentru analiza gramaticală.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
6. <i>Pronumele semiindependente</i> . II. <i>Posesivele</i> – <i>al</i> în coordonare. Relația la nivel de obiecte posedate. Structuri cu <i>al</i> în nominativ (acuzativ). Structuri cu <i>al</i> în genitiv (dativ). Ipoteza deplasării coordonării la nivel de posesori. Conceptul de procaz. <i>Al</i> și prepozițiile cu genitivul. Calitatea de substitut a lui <i>al</i> – pronume sau proprepoziție? Ipoteza substantivelor semiindependente – avantaje și dezavantaje pentru analiza gramaticală.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
7. <i>Pronumele semiindependente</i> . III. <i>Posesivele</i> – „ <i>al</i> + posesiv” cu substantiv – obiect posedat în structură. Dublarea prin <i>al</i> a obiectului posedat – asemănări și deosebiri față de alte fenomene de dublare. Conceptul de produblare	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	

cazuală și funcțională. Sintagme posesive cu <i>de</i> (+ <i>al</i> la singular sau plural). <i>Al</i> extraposesival.		
8. <i>Pronumele semiindependente</i> . III. <i>Posesivele</i> – „ <i>al</i> + posesiv” cu substantiv – obiect posedat în structură. Dublarea prin <i>al</i> a obiectului posedat – asemănări și deosebiri față de alte fenomene de dublare. Conceptul de produblare cazuală și funcțională. Sintagme posesive cu <i>de</i> (+ <i>al</i> la singular sau plural). <i>Al</i> extraposesival.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
9. <i>Pronumele semiindependente</i> . IV. <i>Demonstrativele</i> . Calitatea de substitute vs. articole. Contexte. Pronume demonstrative semiindependente vs. adjective demonstrative semiindependente. Structuri cu demonstrative și numerele. <i>Cel</i> din superlativul relativ al adjectivelor și adverbilor.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
10. <i>Categoria gramaticală a determinării</i> . Concept. Argumente și contraargumente pentru articol ca parte de vorbire vs. morfem. Triunghiul determinării. Probleme speciale: un, o „articol nedefinit/morfem al determinării nedefinite” și problematica articolului 0. Articolul – morfem al categoriei determinării: consecințe asupra flexiunii nominale.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
11. Problematika numeralului în gramatica limbii române. Concept. Membri ai clasei. Valori gramaticale. Controverse.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
12. Problematika diatezelor în limba română. Concept. Membri ai categoriei. Valori gramaticale. Inventar de membri. Controverse.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
13. Gradele de intensitate și categoria comparației la adjective și adverbe – interpretări și controverse. Gradele de tranzitivitate verbală.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
14. Rezumat al principalelor probleme discutate la curs și instrucțiuni privind evaluarea finală.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Bibliografie:		

- Corneliu Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române. I. Morfologia*, Iași, Institutul European, 1999;
- Dumitru Irimia, *Gramatica limbii române*, Iași, Ed. Polirom, 2000;
- D.D. Drașoveanu, *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, [Clusium], 1997;
- GALR 2005/2008, I;
- GBLR 2010;
- Gabriela Pană Dindelegan, *Teorie și analiză gramaticală*, ed. a II-a, București, Ed. Coresi, 1994;
- G.G. Neamțu, *Cel (cea, cei, cele) – schiță morfosintactică*, în CL, XXXVIII, nr. 1-2, p. 191-203;
- G.G. Neamțu, *Statutul gramatical al lui cel (cea, cei, cele) în structura superlativului relativ*, în STUBB, XLI, Philologia, 1, p. 7-15;
- G.G. Neamțu, În problema „articolului nehotărât” **un, o**, în StUBB, Philologia, Fasc. 1, p. 26-33;
- G.G. Neamțu, *Teoria și practica analizei gramaticale*, ed. a II-a, Pitești, Paralela 45, 2007;
- *Limba română contemporană*, sub coordonarea acad. I. Coteanu, vol. I, București, 1985;
- Maria Manoliu Manea, *Sistematica substitutelor din limba română contemporană standard*, București, Ed. Academiei, 1968;
- Valeria Guțu Romalo, *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*, București, EDP, 1973.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
2. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
3. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
4. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
5. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
6. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
7. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	

8. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
9. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
10. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
11. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
12. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
13. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
14. Analize gramaticale. Discuții și interpretări	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> • Mioara Avram, <i>Gramatica pentru toți</i>, București, E.D.P., 1999; • ***<i>Dicționar general de științe. Științe ale limbii</i>, București, Editura Științifică, 1997; • Corneliu Dimitriu, <i>Tratat de gramatică a limbii române, 2. Sintaxa</i>, Iași, Institutul European, 2002; • D.D. Drașoveanu, <i>Teze și antiteze în sintaxa limbii române</i>, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1997; • Georgeta Ciompec, <i>Morfosintaxa adverbului românesc. Sincronie și diacronie</i>, București, EȘE, 1985; • ***<i>Gramatica limbii române</i>, vol. II, ed. a II-a, București, Editura Academiei, 1963; • Melania Florea, <i>Structura grupului nominal în limba română contemporană</i>, București, E.Ș.E., 1983; • Zdrengea, Mircea, <i>Limba română contemporană. Morfologia</i>, Cluj-Napoca, 1970. 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> • Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare din țară și în străinătate, ca de exemplu: Universitatea din București, Universitatea de Vest, Timișoara, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, etc. • Pe parcursul celor doi ani de studiu, masteranzii pot lua parte la numeroase manifestări științifice și culturale organizate de Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, dar și de alte facultăți din
--

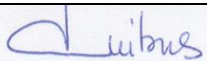
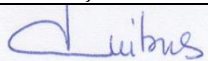
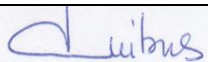
celelalte centre universitare;

- Absolventul de masterat se poate înscrie la doctorat;
- Poate ține seminare de Limbă română contemporană în cadrul unei catedre de profil filologic;
- Poate aspira la un post în presa scrisă sau audio-vizuală în domeniul cultivării limbii române actuale sau / și poate susține o rubrică de cultivare a limbii române actuale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudine în însușirea cunoștințelor teoretice și practice legate de morfologia limbii române. • Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline de specialitate. 	Examen scris	50%
10.5 Curs practic 1	<ul style="list-style-type: none"> • Aspecte de atitudine: conștiințiozitate, studiul individual și în grup. • Însușirea cunoștințelor de morfologie. 	Examen scris	50%
10.6 Standard minim de performanță:			

- să aibă un stoc solid de cunoștințe de morfologie a limbii române, substanțial mai bogat decât al unui absolvent nivel licență;
- să aibă cunoștințele, curajul și platforma științifică pentru a se putea înscrie la un doctorat în lingvistică, în speță gramatica limbii române;
- să își poată construi un set de teme posibile din care să aleagă una, în cunoștință de cauză, pentru ciclul doctoral;
- să fie în stare să conceapă și să susțină un curs opțional de morfologie a limbii române în ciclul liceal sau un curs de exprimare corectă;
- să fie avantajat, prin cunoștințele dobândite, la diferite examene (titularizare, definitivat, gradul doi);
- să poată face cercetare științifică personală chiar în afara unei forme instituționale.

Data completării	Semnătura titularului de curs, Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS	Semnătura titularului de seminar, Conferențiar univ. dr. Daiana CUIBUS
12.04.2024		
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament, Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS	
12.04.2024		
Data avizării în Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil,	Ștampila facultății
02.06.2024	